

תחבורה מגדר וקיימות

ניתוח סקר הרגלי נסיעה בגוש דן מנקודת מבט מגדרית

תמר קינן, ירדן גבאי, נחמן שלף, ד"ר עוזי פיינשטיין

בתמיכת המשרד להגנת הסביבה

מאפייני תחבורה מגדרית

נשים vs גברים

נסיעה רציפה למרחקים ארוכים⁽¹⁾

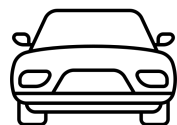

דפוסי נסיעה

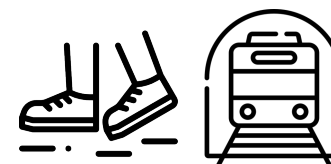

נסיעה עם עצירות מרובות⁽¹⁾

תלות גבוהה ברכב פרטי⁽³⁾

אמצעי ניידות

אמצעים איטיים וזולים מרכב פרטי⁽²⁾

תפיסת ביטחון גבוהה במרחב.
רוכבים יותר מנשים⁽⁵⁾

ביטחון במרחב

תפיסת ביטחון נמוכה במרחב⁽⁴⁾
נוטות פחות לרכב על אופניים⁽⁵⁾

מודעות ונכונות נמוכים

מודעות סביבתית

מודעות ונכונות גבוהים⁽⁶⁾

בסיסי נתונים לאומיים בחתך מגדרי

מרשם כלי הרכב, מרשם
 האוכלוסין
 הלשכה המרכזית
 לסטטיסטיקה
 (3) 2020

הסקר החברתי
 הלשכה המרכזית
 לסטטיסטיקה
 (2) 2020

סקר הרגלי נסיעה
 מטרופולין תל אביב
 (1) 2016-2017

מאפייני
הרוכבות

מהימנות
 סקר
 שביעות רצון
 מהתחבורה
 הציבורית

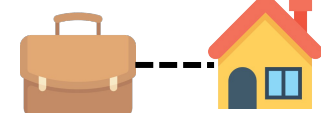
רכב מטעם
 העבודה

נידודות משקי בית
 דלי רכב

פיצול נסיעות
 בגיל השלישי

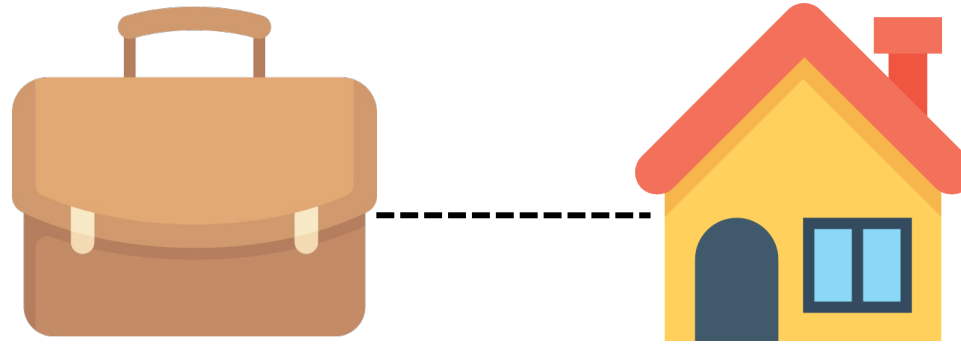
הגעה וחזרה
 מעבודה

(1) סקר הרגלי נסיעות במטרופולין תל-אביב. שנים 2016-2017. נתיבי איילון תחבורה מתקדמת לישראל. פורסם בתאריך: 14.3.2019.

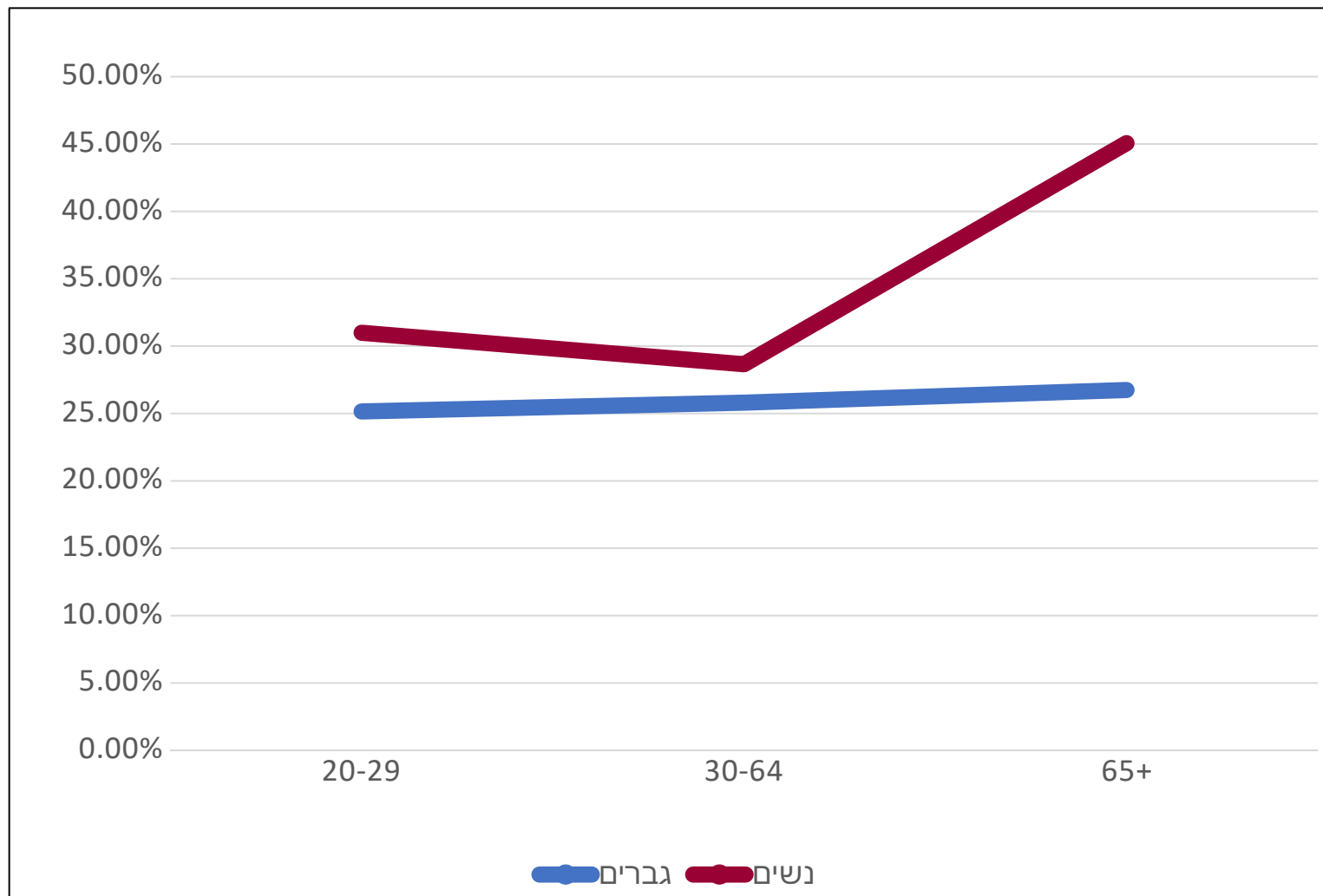
(2) הסקר החברתי. שנת 2020. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

(3) מרשם כלי רכב ומרשם האוכלוסין, שנת 2020. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הגעה וחזרה מהעבודה

אחוז העובדים במרחק של עד 2 ק"מ ממקום המגורים לפי גיל

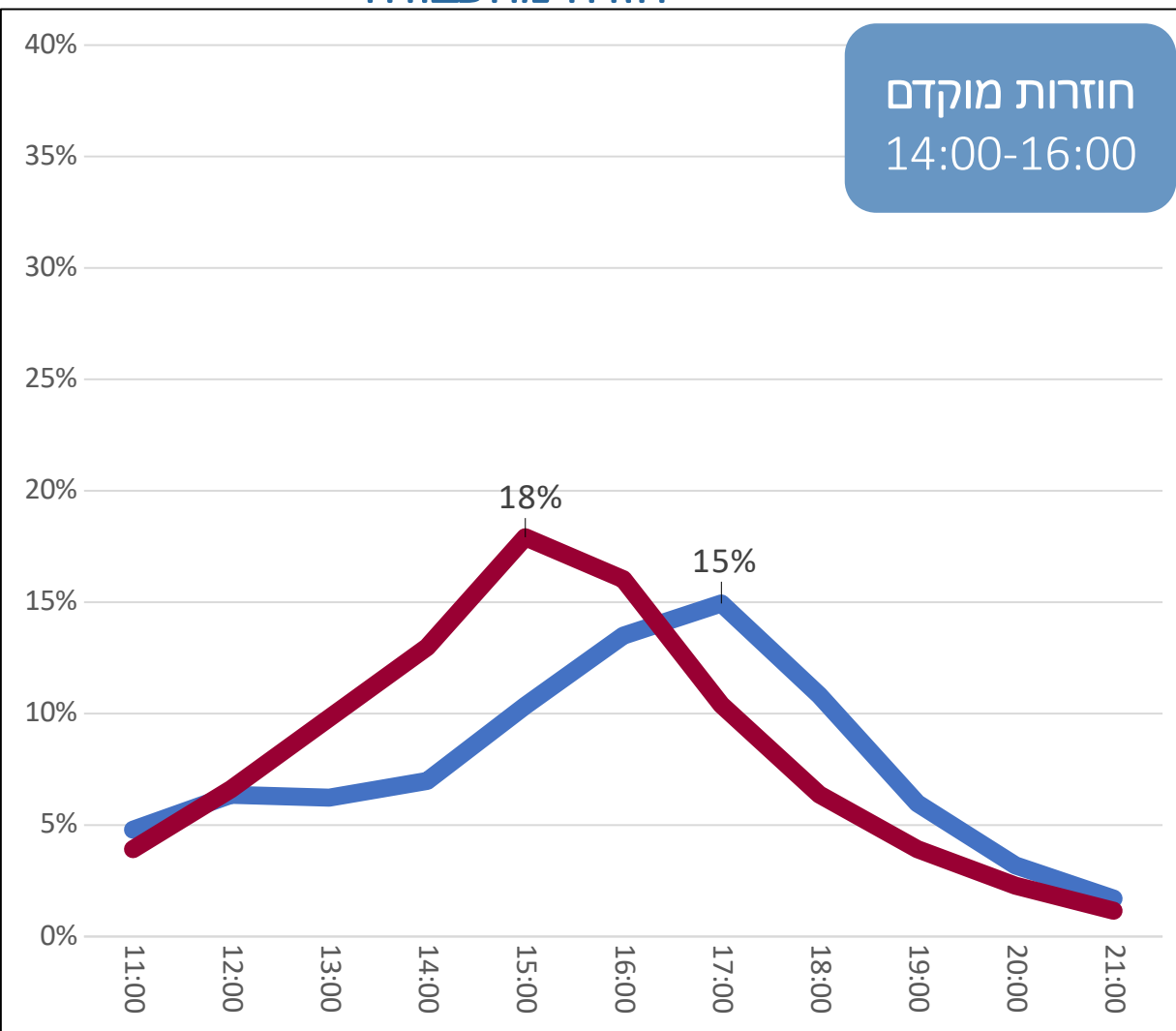
בקרוב נשים
בגילאי העבודה
העיקריים - ככל
שעולה הגיל כך
עולה אחוז
הנשים העובדות
במרחק קצר
ממקום המגורים

וינה
"עיר למרחקים קצרים"

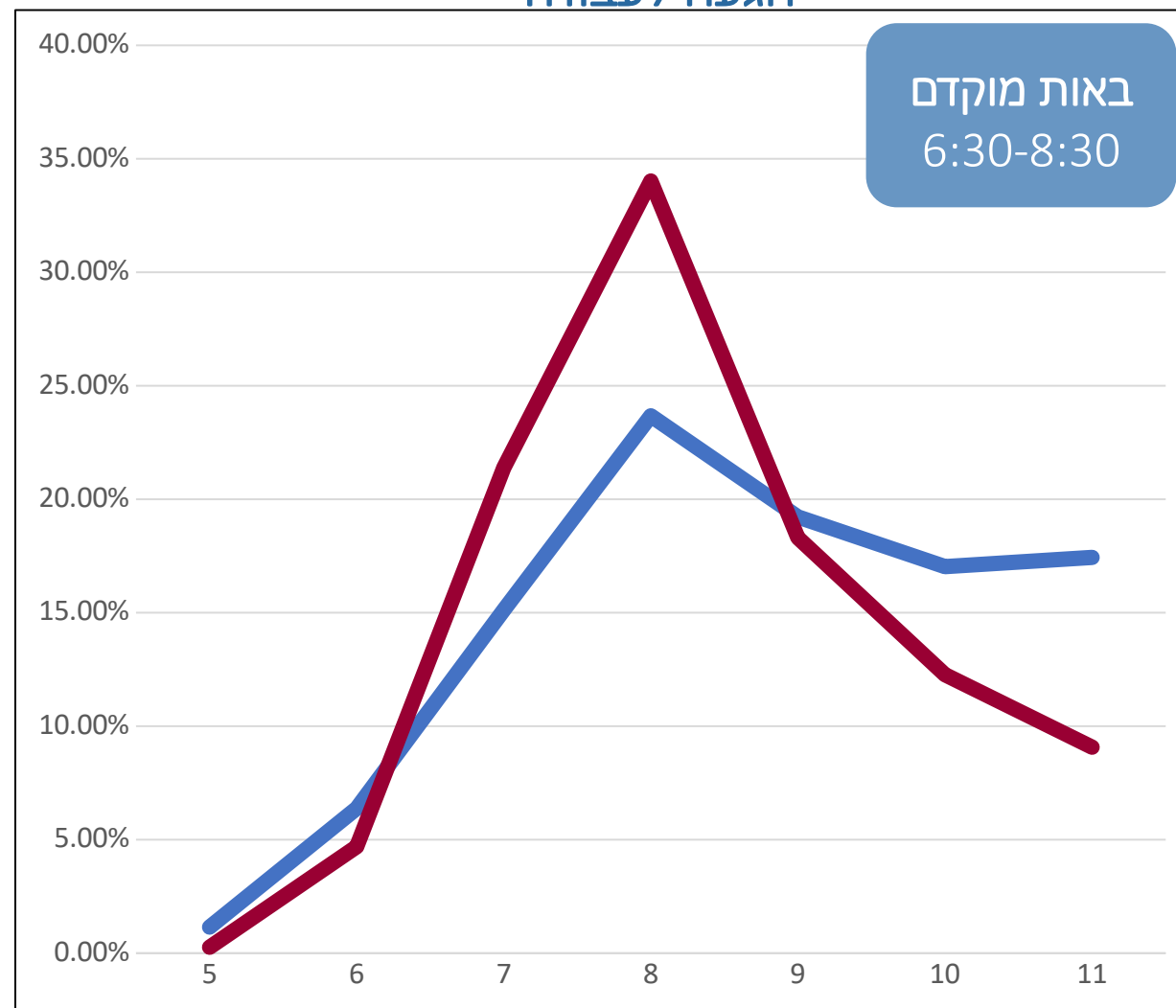

שעות הגעה וחזרה לעבודה בגילאי עיקריים 30-64

חזרה מהעבודה

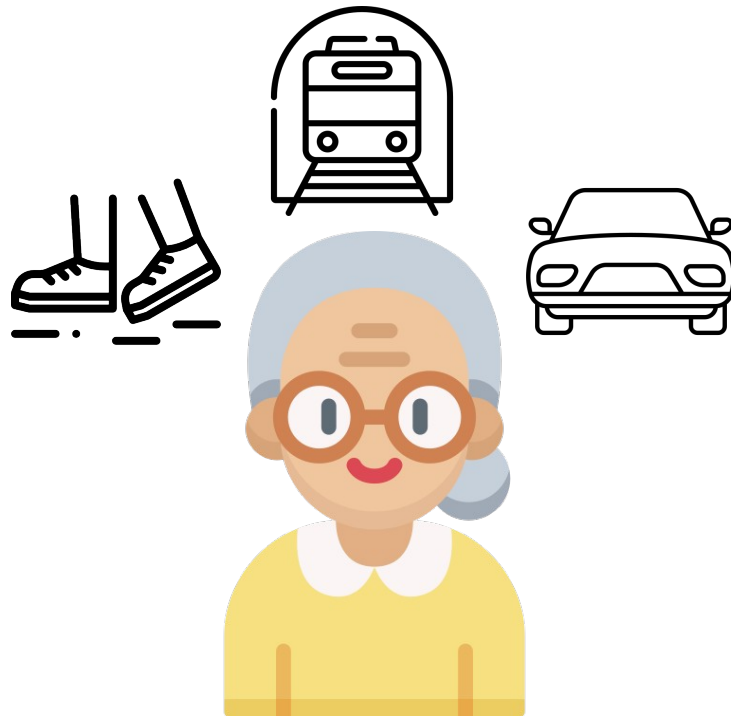
הגעה לעבודה

■ גברים ■ נשים

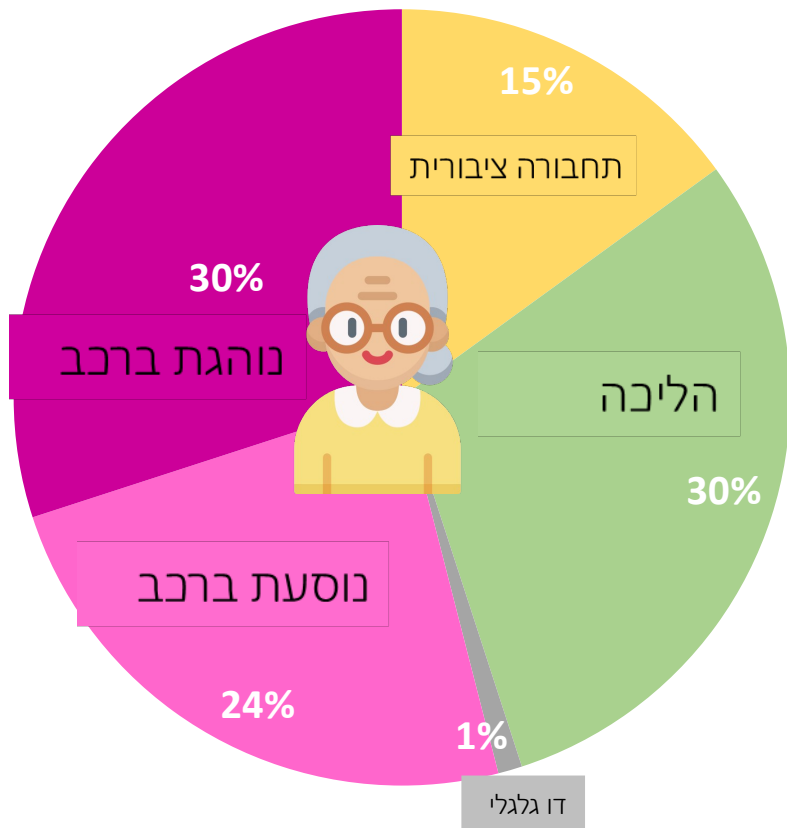
מקור: סקר הרגלי נסיעות במטרופולין תל-אביב, 2016-2017

פיצול נסיעות בגיל השלישי

אמצעי הגעה עיקרי לכל השימושים בגיל השלישי (+65)

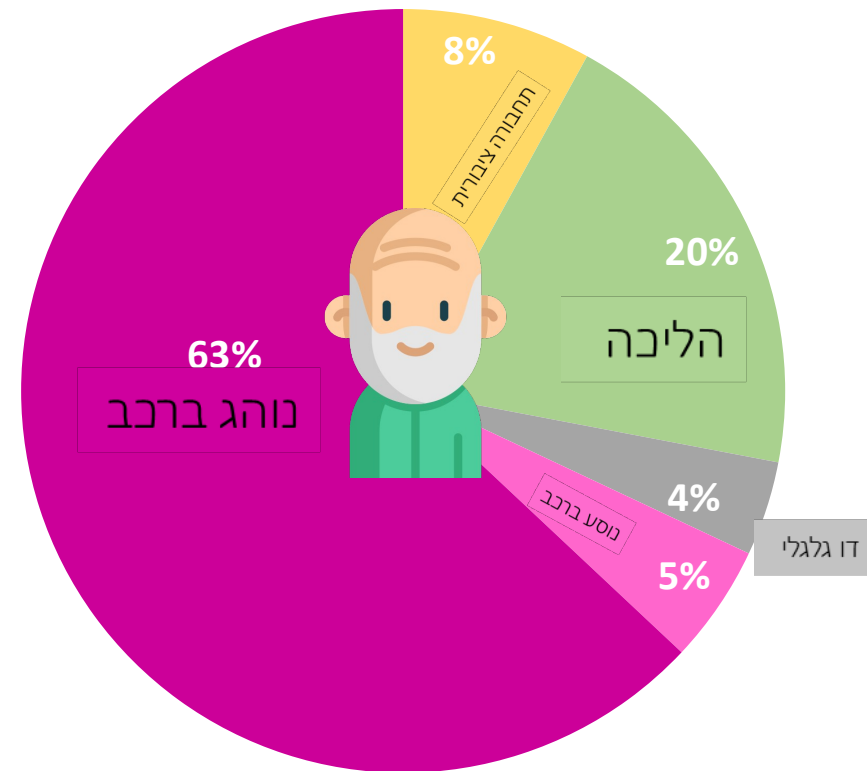
נשים

ניידות בת קיימא
45% נשים לעומת 28% גברים

רכב פרטי:
נהג vs נוסעת

גברים

תחבורה ציבורית

הליכה

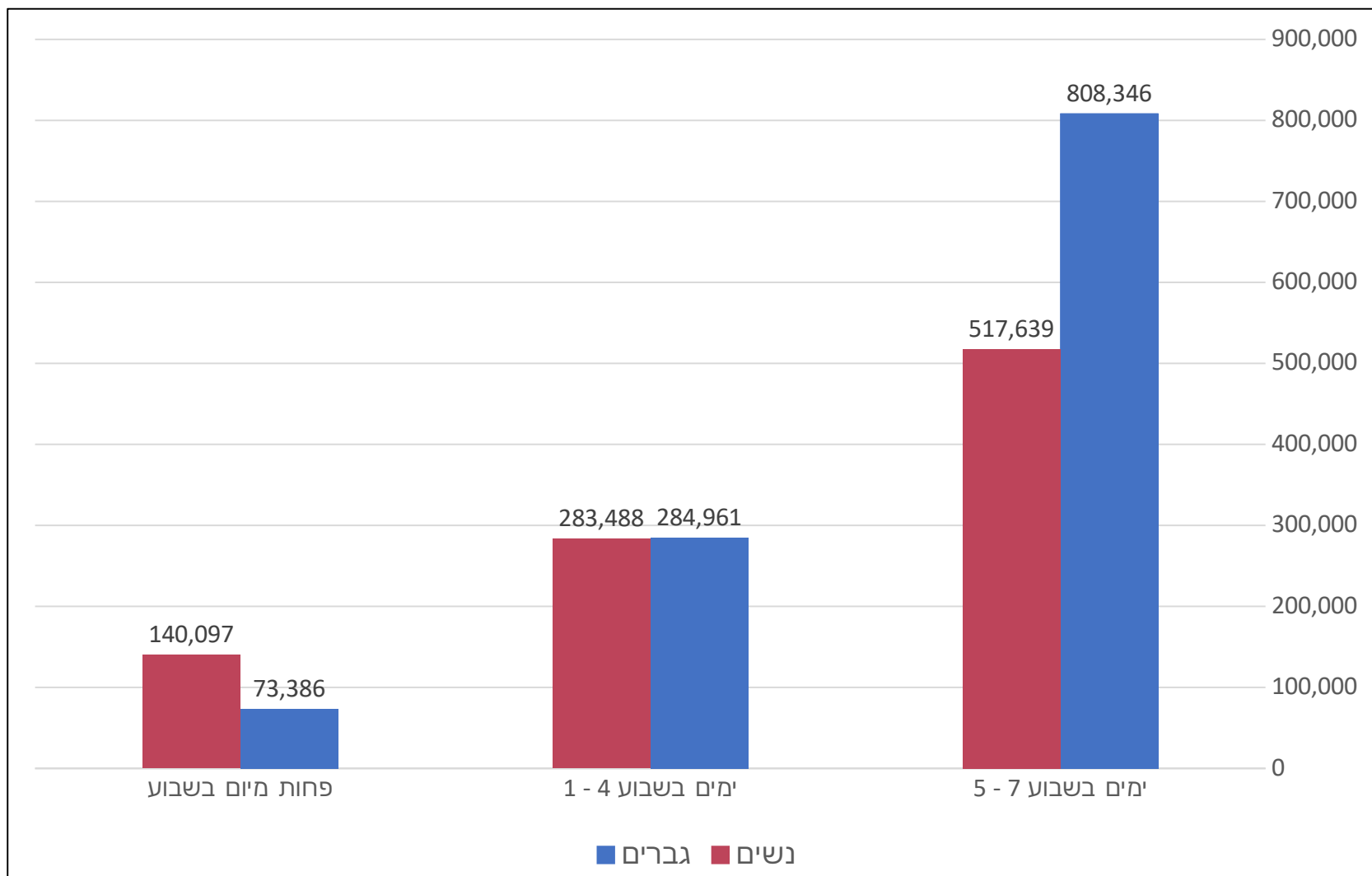
נוסע ברכב

נוהגת ברכב

מאפייני משקי בית דלי רכב

מספר נהגים שימוש כנהג ברכב פרטי בית עם רכב אחד

רכב פרטי אחד
 למשק בית –
 לרוב בשימוש
 הגבר

ניידות נשים חרדיות (מחקר של ירדן גבאי בטכניון)

המחלקה לתכנון ערים ואזורים

"הנוסעות התלויות"

מקרה בוחן של ניידות נשים חרדיות
בשכונת רמת ויז'ניץ בחיפה

עבודת גמר

מרצה: פרופ' קרל מרטנס

מגישה: ירדן גבאי

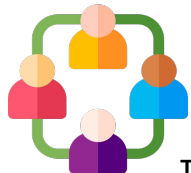
2021

סדר יום
מוטה תחבורה ציבורית

אוכלוסייה מוטת מחיר

קהילתיות
בבסיס לניידות

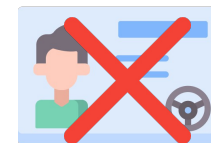
רכב כאמצעי
הובלה

היררכיית האצלת סמכויות
באחריות לניידות הילדים

מאפיינים מרכזיים

ללא רישיון

0-1 רכב

למשק בית גדול

רכב מטעם העבודה

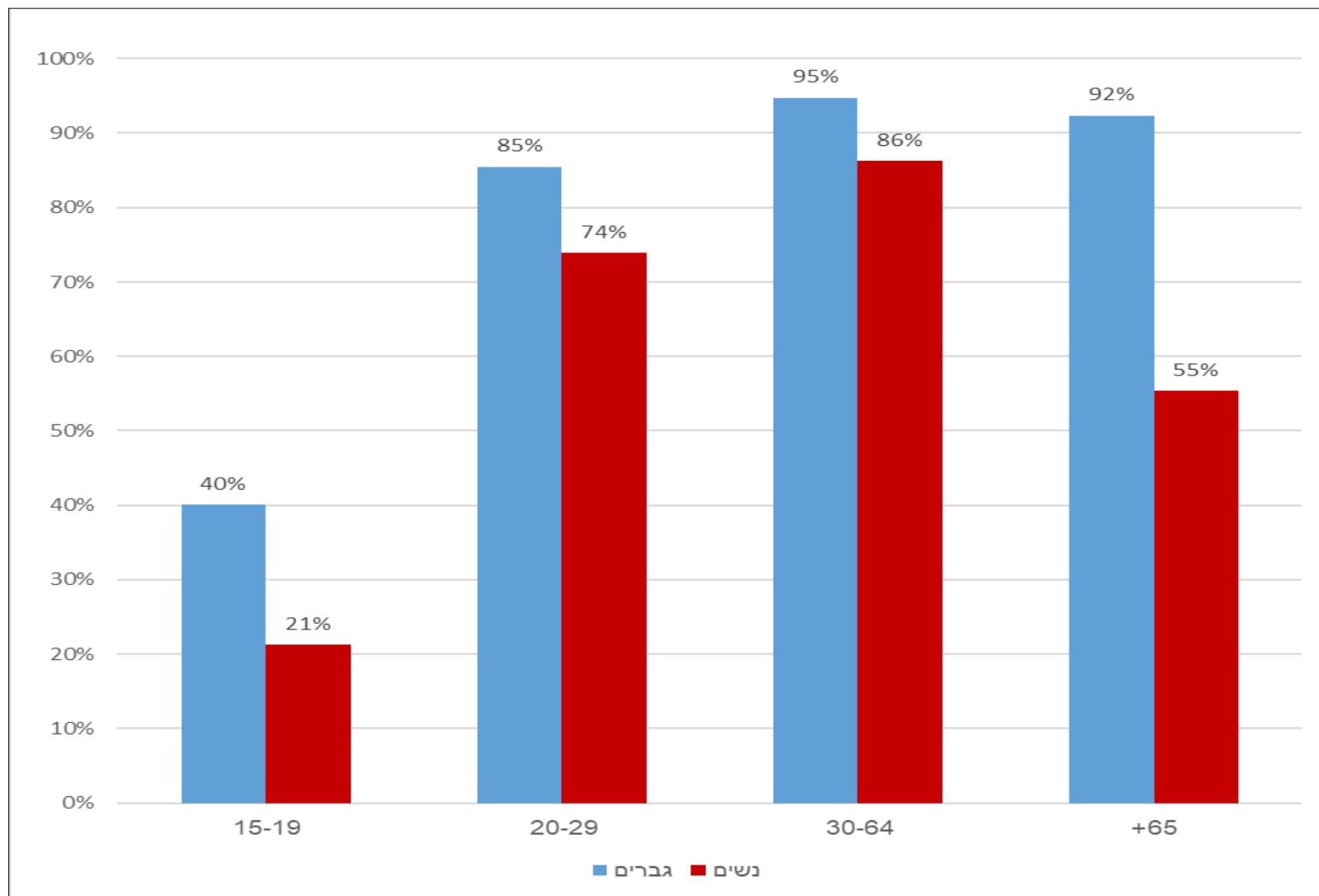
בעלות על רכב

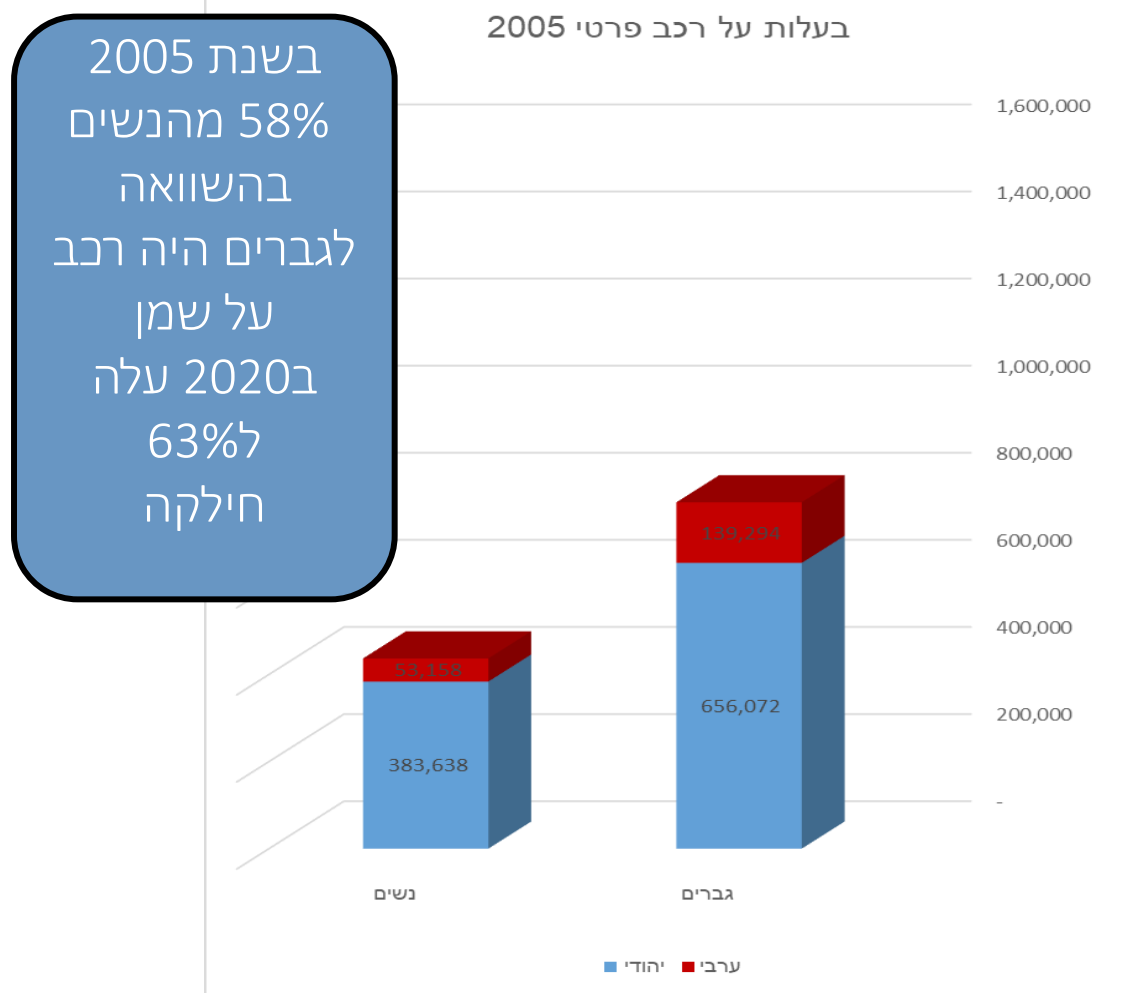
אחוז השימוש ברכב כנהג/ת מתוך נסיעות ברכב הפרטי לפי גיל (לכלל היעדים)

פערים
משמעותיים
בגילאים מבוגרים
וצעירים

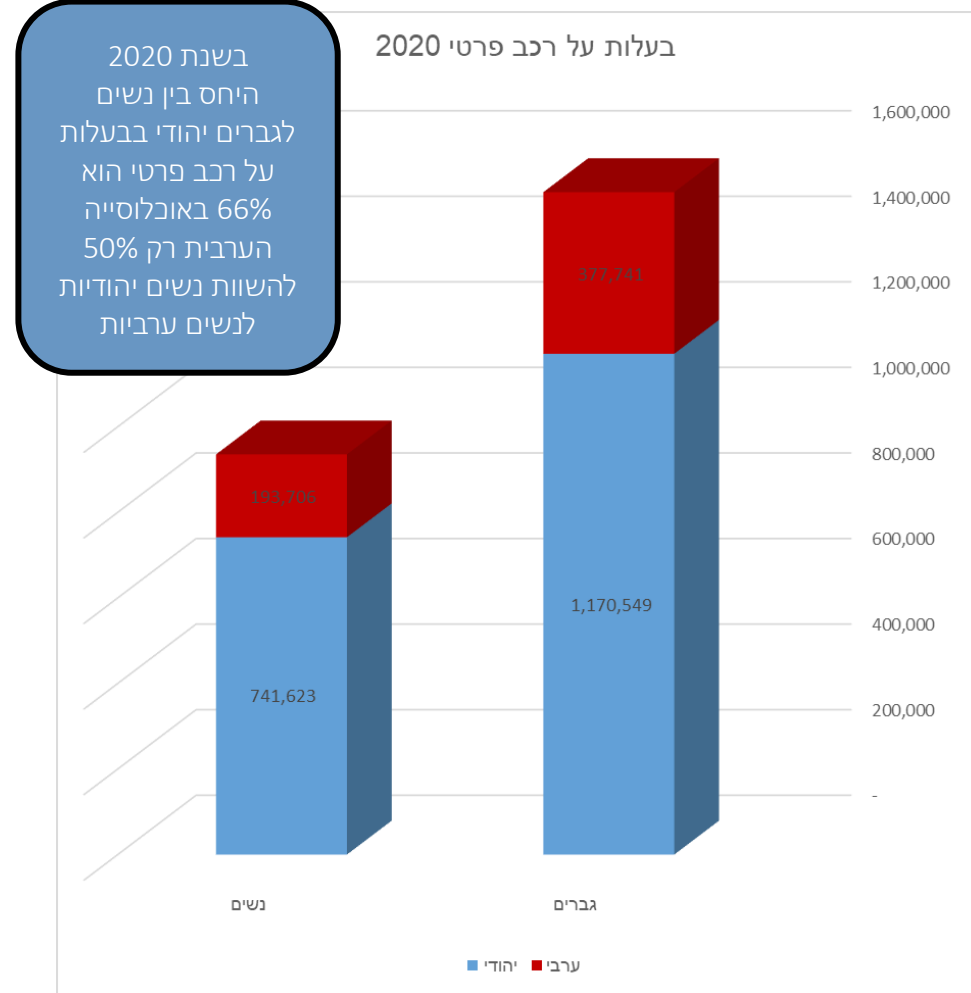
גברים נוהגים
ונשים נוסעות

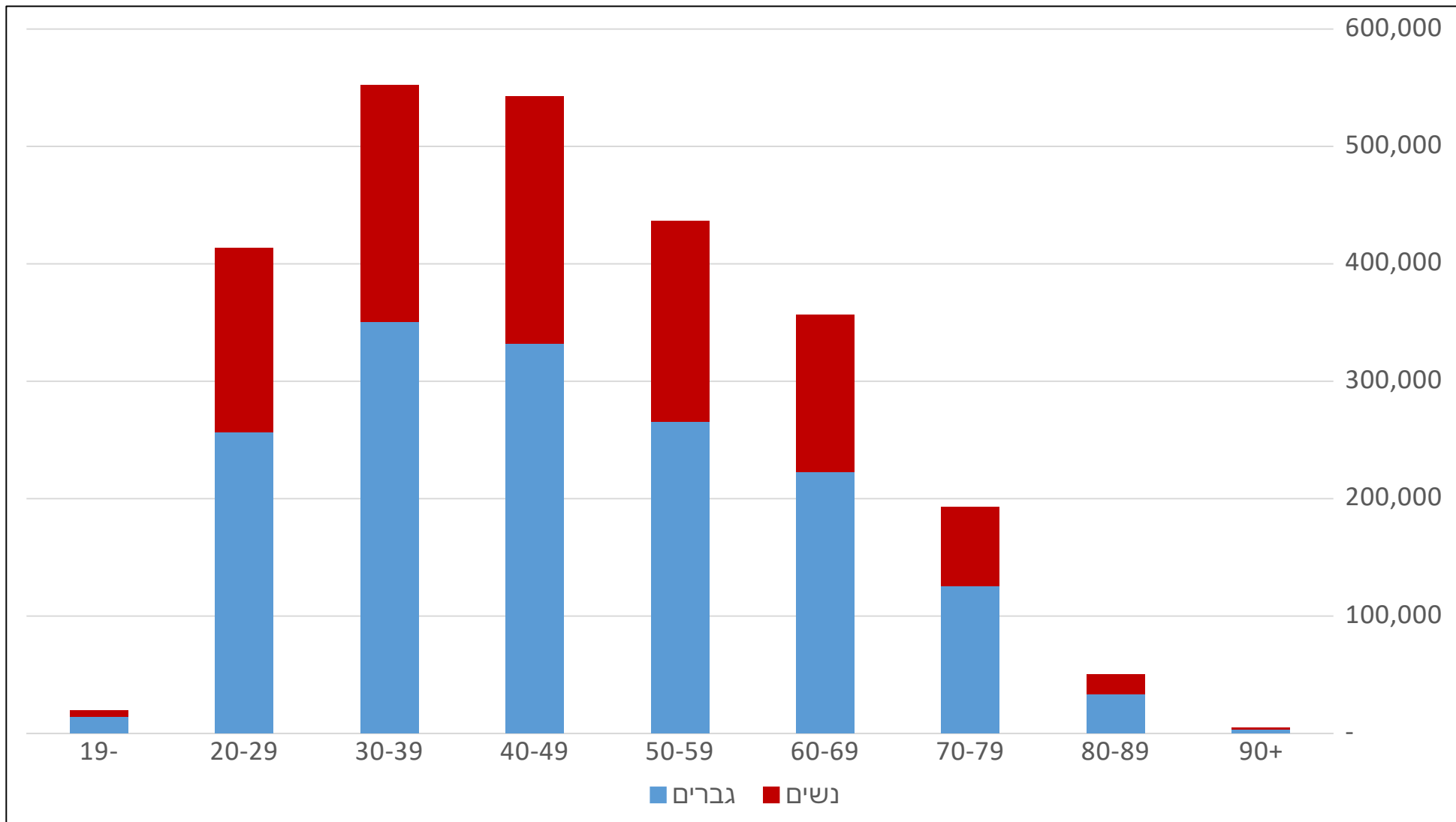
בעלות על רכב פרטי לפי מגזר 2005 אולי לוותר על 2005

בעלות על רכב פרטי לפי מגזר 2020

בעלות על רכב פרטי לפי גיל 2020

בעלות על רכב פרטי
בקרוב גברים גדולה
פי 1.5 ~
משל נשים
עבור מרבית קבוצות
הגיל

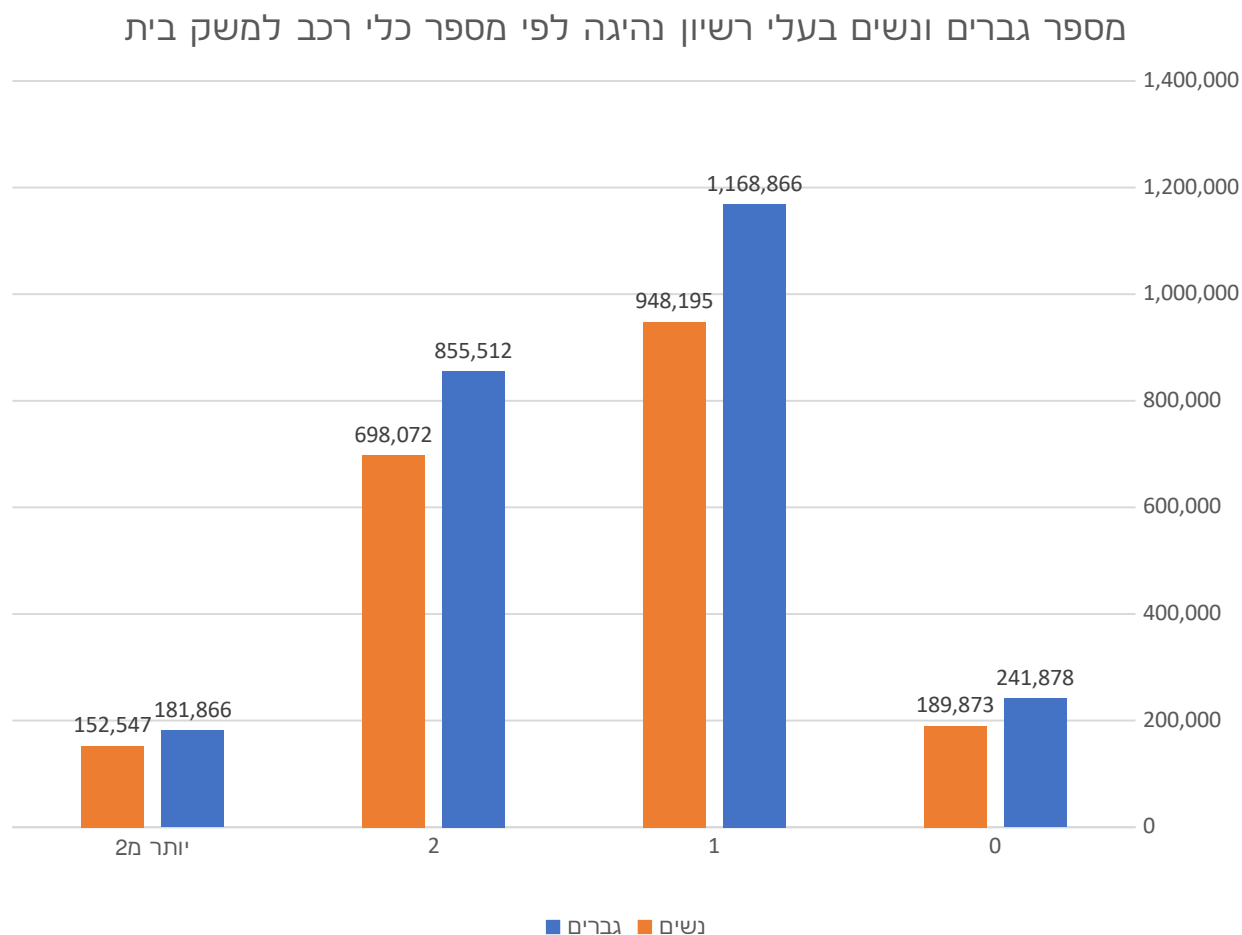
קפיצה
משמעותית
בבעלות על רכב
מגיל 20

מספר גברים ונשים בעלי רישיון נהיגה לפי מספר כלי רכב למשק בית

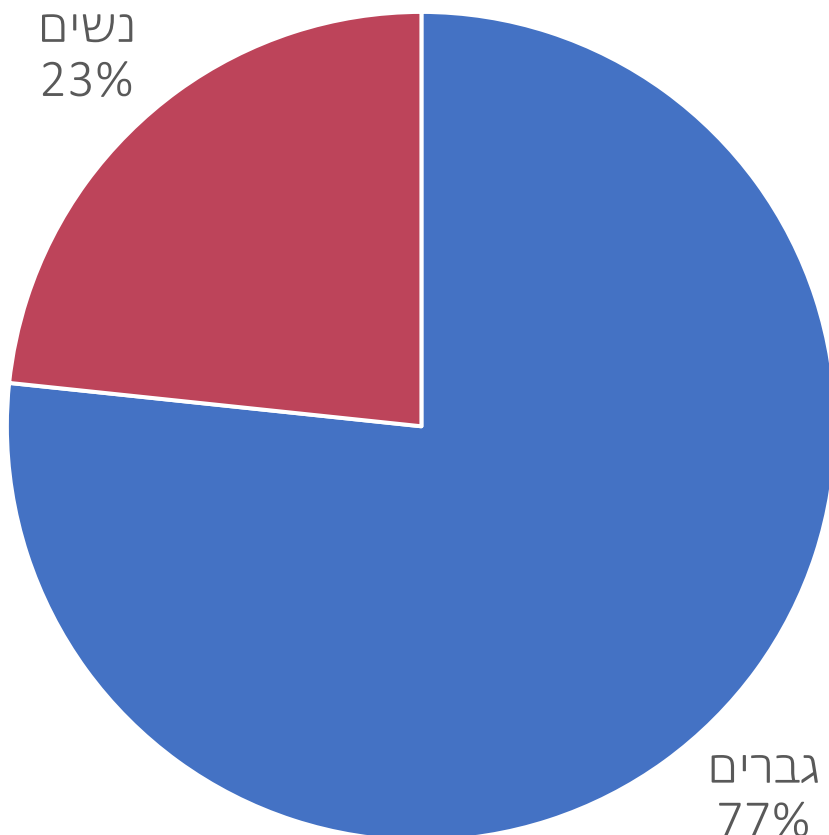
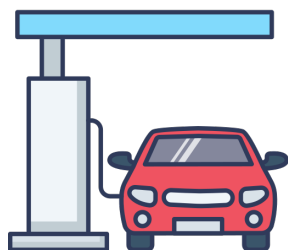
נשים מרוצות יותר
מגברים מאיכות
התחבורה הציבורית

בכל שנשים נוהגות
פחות כך הן מרוצות
יותר

רישיון נהיגה
- גיל 20
ומעלה

התפלגות שכירים מקבלי רכב ממקום העבודה

אגרות גודש -
מי יפגע יותר?

הבדלים מגדריים בנסיעה בכבישי אגרה?
ניסינו לבדוק אך אין נתונים

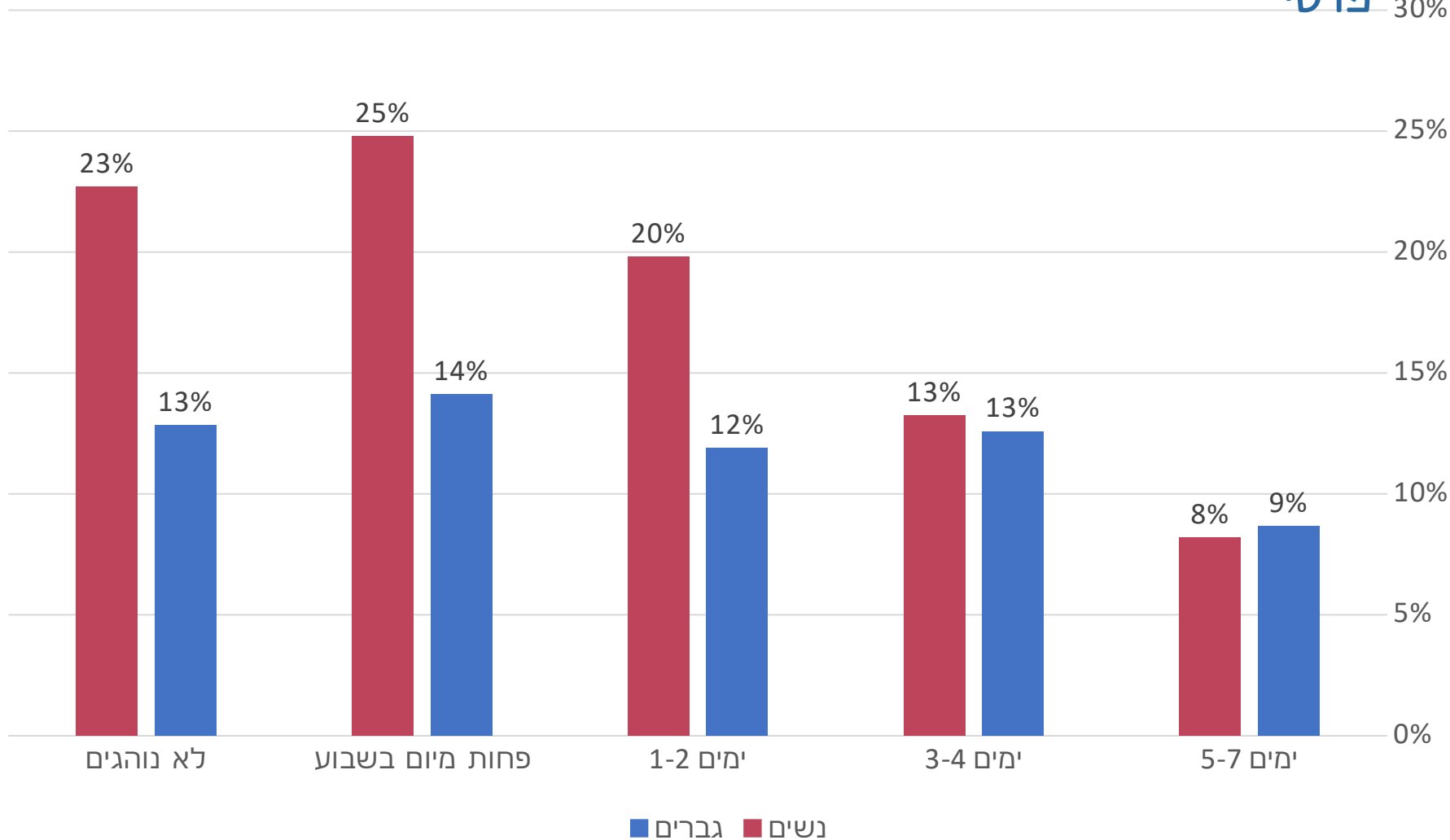
מהימנות סקר שביעות רצון
מהתחבורה הציבורית

אחוז "המרוצים מאוד" מהתחבורה הציבורית לפי מספר ימי נהיגה ברכב פרטי

פרטי 30%

נשים מרוצות יותר מגברים מאיכות התחבורה הציבורית

ככל שנשים נוהגות פחות כך הן מרוצות יותר

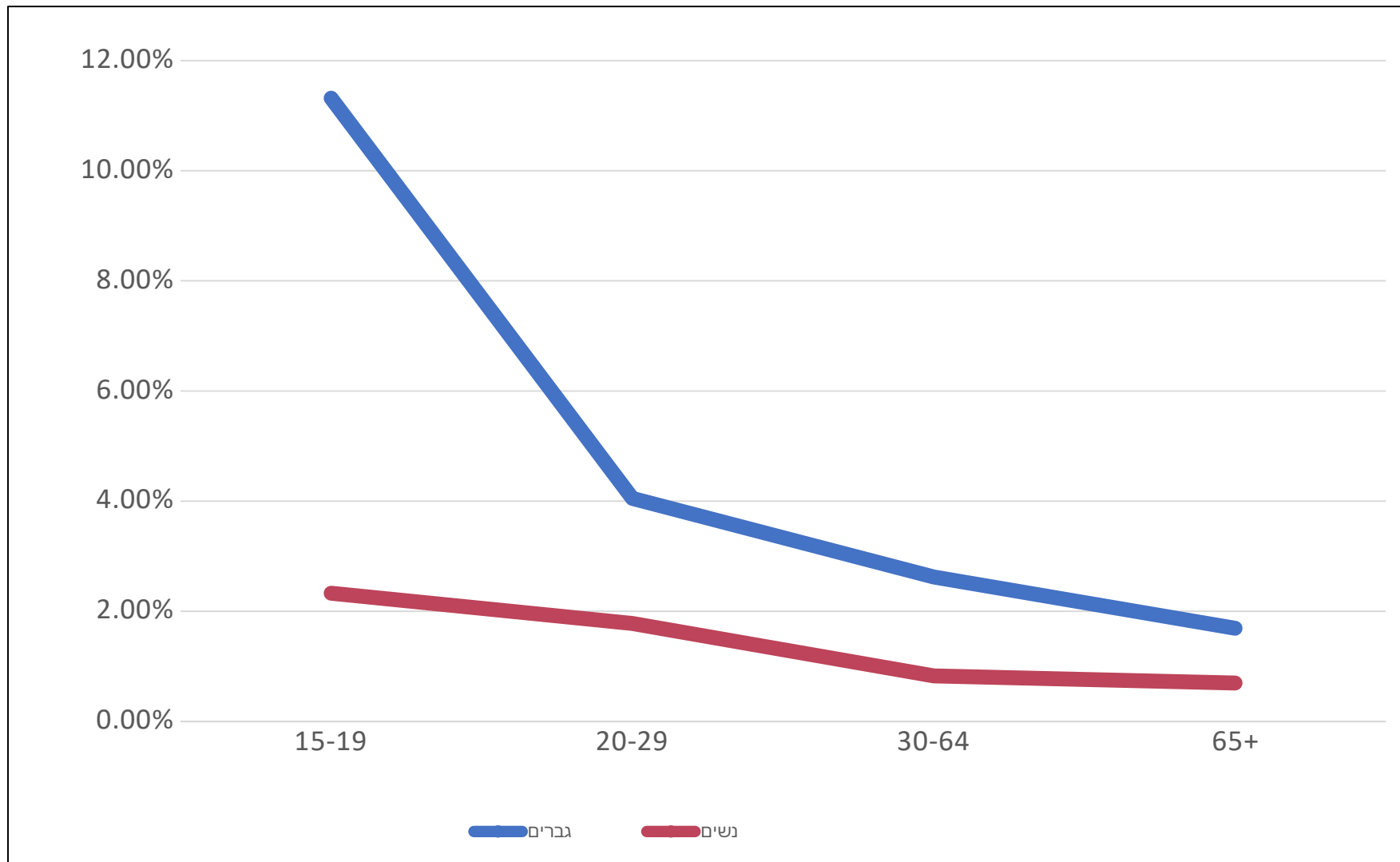

מאפייני הרכבות

אחוז השימוש באופניים לעבודה/לימודים לפי קבוצת גיל

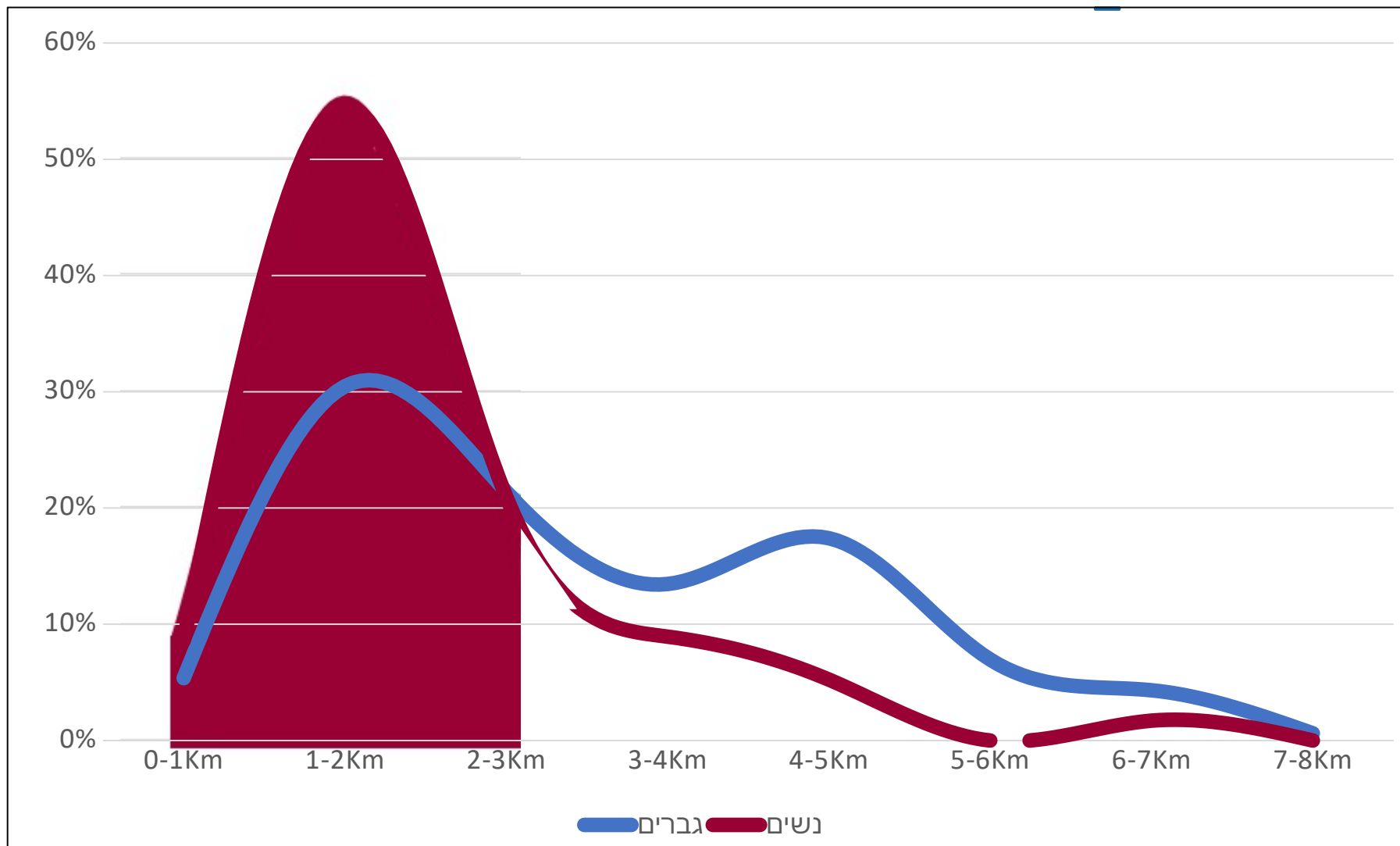
נשים רוכבות פחות
מגברים

בגילאים הצעירים
הפערים מגיעים עד
פי 6

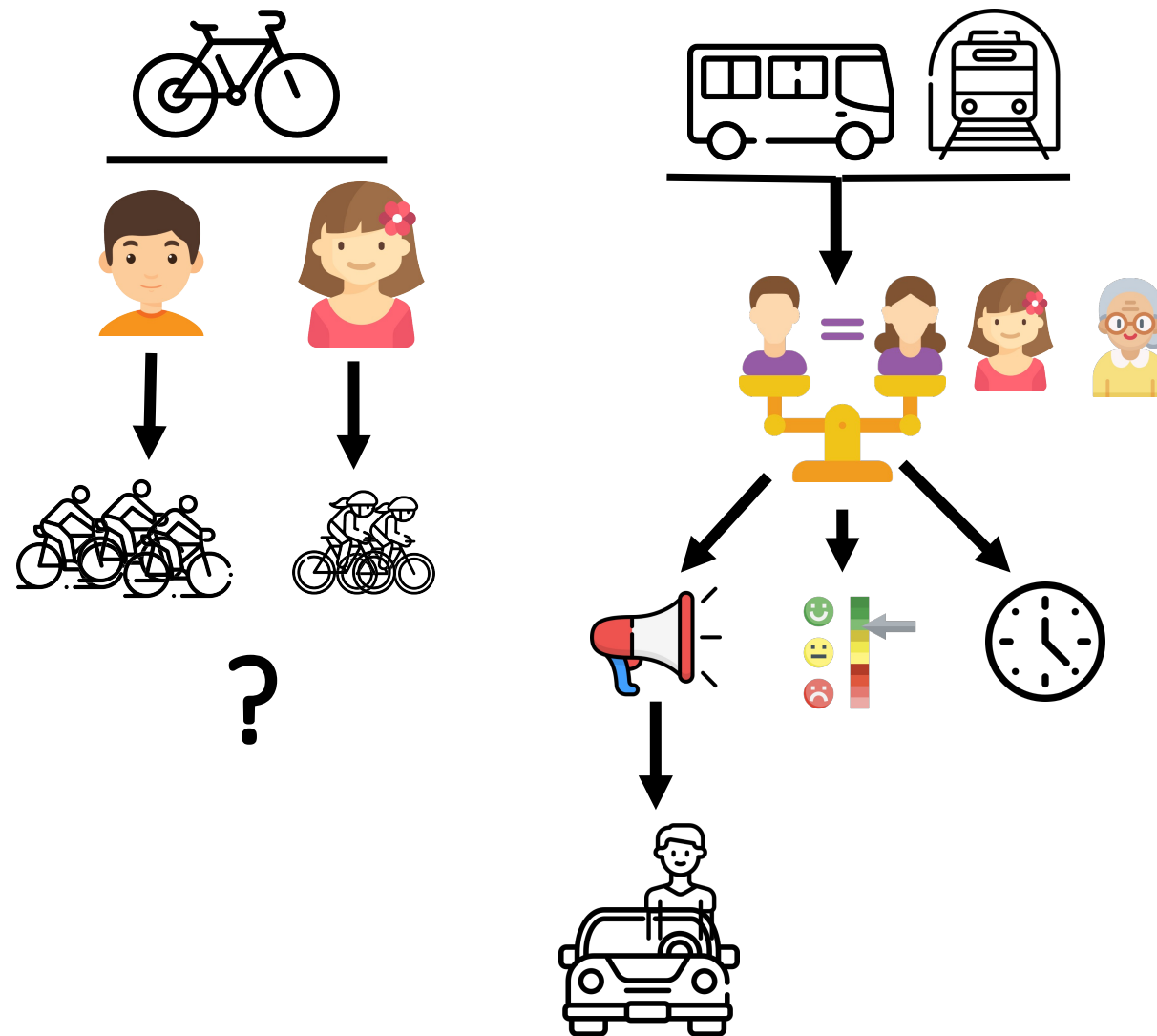
התפלגות מרחקי נסיעה לעבודה באופניים בגילאי 20-29

85% מהנשים
רוכבות עד 3 ק"מ

מסקנות

- שיפור התחבורה הציבורית היא כלי לשוויון מגדרי
- חסר מידע רציף שיאפשר מדידה של הפערים בתחבורה
- דפוסי נייודות נשית לא תלויים בהכרח בגידול הילדים
- הגדרה מחדש של שעות השיא והשפל של התחבורה הציבורית
- נשים כסוכנות שינוי לקידום תחבורה בת קיימא?

המלצות

משרד התחבורה:

- שיפור משמעותי של התחבורה הציבורית, ככלי להפחתת
- שיווק התחבורה הציבורית באופן מותאם מגדרי
- תמרורים עם דמויות משני המינים
- עידוד נסיעות שיתופיות
- ביצוע סקר הרגלי נסיעה ארצי באופן תדיר

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

- הבדלה באמידת שביעות הרצון מהתחבורה הציבורית
- מקרב משתמשים תדירים בתחבורה הציבורית
- פרסום חיתוכי מידע באופן תדיר על פערים מגדריים בתחבורה
- איסוף נתונים מגדריים לגבי כבישי אגרה ורכב ממקום עבודה

הורים:

- אל תסיעו את בנותיכם לבית הספר. סייעו להן לתכנן את הדרך הבטוחה. אל תסלילו אותן להיות בוגרות הנוסעות שליד הנהג
- עודדו אותן לרכב באופניים בגיל צעיר.
- תנו דוגמא אישית, שמרו על איזונים מגדריים בתחבורה בתוך המשפחה
- התנסו בתחבורה הציבורית, הליכה ברגל ורכיבה באופניים

רשויות מקומיות:

- יצירת מרחקי הליכה קצרים
- עירוב שימושים.
- שבילי אופניים בטוחים ורציפים יסייעו בהגדלת אחוז הרכבות
- חיזוק תחושת הביטחון במרחב הציבורי לאפשר ניידות עצמאית של נשים

תודות

המשרד להגנת הסביבה:
סתיו גילוף

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:
אורית ילון שוקרון
חני שראבי
יואב הרמן

משרד התחבורה:
שרית לוי
מרכוס סיינוק

המרכז למגדר וקיימות וקרן היינריך בל:
רומי שפירא